ସନ୍ତୋଷ ଦେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ

ବନାମ

ଅର୍ଚ୍ଚନା ଗୁହା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

3 ଫେବୃଆରୀ, 1994

[ବି. ପି. ଜୀବନ ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ବି. ଏଲ୍. ହଂସାରିୟା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1973: ଧାରା 245(3) (ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1988 ଦ୍ୱାରା ସନ୍ନିବେଶିତ) - ପରୱାନା ମାମଲାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବା - ଚାରି ବର୍ଷର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ବିଫଳତା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ନୁହେଁ - ଖଲାସ କରିବା ନ୍ୟାୟ ହିତରେ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ - ଜେରାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ବୟାନକୁ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ - ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟର ପ୍ରକୃତି ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950: ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21, 136 ଏବଂ 226 - ତ୍ୱରିତ ବିଚାର - ବିଚାରକୁ ଆଗକୁ ବଢେଇବାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ - ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ଅନୁଚିତ୍ କାରଣ ଅଭିଯୋଗର ସତ୍ୟତା କେବଳ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର ପରେ ହିଁ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ - ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ - କେବଳ ଗୁରୁତର ବେଆଇନ ମାମଲାରେ ତଲବ କରାଯାଇଥିଲା - ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା - କୌଣସି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନିୟମିତତା କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଂଘନ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନିମନ୍ତେ ଆଧାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବ ନାହିଁ - ଏଭଳି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନ୍ୟାୟର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପ୍ରତିହତ କରିଥାଏ - ଯେଉଁମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବାକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ରଖନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଅପବ୍ୟବହାର ହେବାକୁ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ।

ଅଗଷ୍ଟ, 1977 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ପାଞ୍ଚ ଜଣ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଜୁଲାଇ, 1974 ରେ ପୋଲିସ୍

ମୁଖ୍ୟାଳୟରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ବୋଲି ସେ ଆରୋପ ଲଗାଇଥିଲେ । ସମନ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ । ଡିସେମ୍ବର 1978 ରେ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ I.P.C ର ଧାରା 325, 330, 331 ଏବଂ ଧାରା 34 ସହିତ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା 509 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ଦୌରା ଅଦାଲତକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ଅଦାଲତକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବାର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏକ ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ମାମଲାକୁ ଏକ ପରୱାନା ମାମଲା ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚତମ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ ଉକ୍ତ ମାମଲାଟି ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାରୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଓ ଅନ୍ୟ ତିନିଜଣ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 245(3) (ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସନ୍ନିବେଶିତ) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମୁକ୍ତି ଦାବିରୁ ଦୁଇଟି ଅପିଲ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମଟି ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 245(3) ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ହେବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସମର୍ଥନରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବେ ନାହିଁ ଯେ ଏହା କରିବା ନ୍ୟାୟର ସ୍ଵାର୍ଥରେ ନାହିଁ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଅନ୍ୟ ଅପିଲଟି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟକୁ ଓଲଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଯିଏ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତ୍ଵରିତ ରାୟ ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଥିଲା ।

ଉଭୟ ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ଅଦାଲତ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: 1.1. ଯେତେବେଳେ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନର ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ Cr.P.C ର ଧାରା 244 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛି, ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଉପ-ଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତର ମୁକ୍ତି ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏପରି କରିବା ନ୍ୟାୟ ହିତରେ ହେବ ନାହିଁ, ତେବେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ତାଙ୍କୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

1.2. ଏହି ମାମଲାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ 5 ନଭେମ୍ବର, 1977 ରେ ଅଦାଲତରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗକାରୀ-ଅଭିଯୋଜନଙ୍କ ତରଫରୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ସେବେଠାରୁ ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ । ଯଦିଓ 1981 କିମ୍ବା 1982 ମସିହାରେ ବିଧାନ ପୁସ୍ତକରେ ଉପଧାରା (3) ନଥିଲା, କାରଣ ଏହା କେବଳ 1988 ମସିହାରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ହୋଇଥିଲା, ଏହି ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଅଦାଲତ ଅନୁମାନ କରିପାରିବେ ଯେ ଧାରା 245(3) ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଚାରି ବର୍ଷର ଅବଧି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉପଧାରା ସନ୍ନିବେଶିତ ହେବା ତାରିଖରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । Cr.P.C ର ଧାରା 245(3) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ତାଙ୍କର ବିବେକ ଏବଂ ରାୟକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି । ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଉପନୀତ ହୋଇଥିବା ଉପସଂହାରରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ପାଇନଥିଲେ । ଏକକ ବିଚାରପତି ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେରା କରାଯାଇ ନଥିଲା, ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 245(3) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ପ୍ରମାଣ' ଥିଲା । Cr.P.C. ର ଧାରା 244 ର ଅନୁଧ୍ୟାନ ଏବଂ ଯେଉଁ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହା ଘଟୁଛି ତାହା ପ୍ରମାଣିତ କରିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ବୟାନକୁ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ନିଆଯାଇପାରିବ । ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି କହିବା ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଟେ ।

ଏ. ଆର୍. ଅନ୍ତୁଲେ ବନାମ *ଆର୍. ଏସ୍. ନାୟକ*, [1992] 1 S.C.C. 225, କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

2. ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ନୁହେଁ ଯେଉଁଥିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତ୍ୱରିତ ବିଚାରର ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ କେବଳ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର ପରେ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ୟତାରେ ପହଞ୍ଚା ଯାଇପାରିବ, ଯାହା ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରକୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବର୍ତ୍ତମାନ ବିନା କୌଣସି ବିଳମ୍ବରେ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

3. ଏହି ମାମଲାରେ, ଉଭୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି, ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ବିଚାରକୁ ଦୀର୍ଘାୟିତ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଅନେକ ପ୍ରୟାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ ନାହିଁ ।

4. ଅଭିଯୁକ୍ତ-ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମାମଲାଠାରୁ ଅଲଗା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସାଧାରଣ ଅଟେ ।

5. ବର୍ତ୍ତମାନ ଅପରାଧିକ ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ସହଜ ହୋଇଯାଇଛି । ଏପରି ଚିନ୍ତାଧାରାର ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଯଦି ତା'ପାଖରେ ଏପରି କରିବାର ଉପାୟ ଥାଏ, ତେବେ ସେ ଦଶନ୍ଧି ଦଶନ୍ଧି ଧରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଅଟକାଇ ଦେଇପାରିବ । ଯେକୌଣସି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଏହି କୌଶଳର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଏଭଳି ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇଛି । ଯଦି କୌଣସି ଗୁରୁତର ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଏହି ମାମଲାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିଥିବା ଅଦାଲତକୁ ଏହା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ତ୍ରୁଟିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଏକ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ରହିଥାଏ । Cr.P.C ର ଧାରା 465 ପଛରେ ଥିବା ନୀତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଯେ

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଅନିୟମିତତା କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଂଘନ ପକ୍ଷ ପାଇଁ ଅପୂରଣୀୟ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଏବଂ ସେହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହିଁ ସଂଶୋଧନ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ, ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କୌଣସି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନିୟମିତତା କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଂଘନ ଏକ ଉପରିସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ଗଠନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ବାରମ୍ବାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନ୍ୟାୟର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପ୍ରତିହତ କରିଥାଏ । ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ବଳ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏହାର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଫଳତା ଅଟେ ।

ଦେୱାନୀ/ଅପରାଧିକ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3811/1990 ।

ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 652/88 (ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଂଖ୍ୟା 999/88) ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 5.3.1990 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ସହିତ

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1994 ର 96 ଏବଂ 97 ।

ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 652/88 ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ R ସଂଖ୍ୟା 1003/1991 ରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 5.3.1990 ଏବଂ 4.10.1991 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହରିଶ ଏନ୍. ସାଲଭେ, ସି. ଏସ୍. ବୈଦ୍ୟନାଥନ, ଆର୍. କେ. ଜୈନ, ଭୋଲା ପିଡି ସିଂହ, ଗୌରବ ବାନାର୍ଜୀ, ରଥିନ ଦାସ, ଅଭିଜାତ ଚାଟାର୍ଜୀ, ଆଶିଷ ବର୍ମା ଏବଂ ଏମ. ପି. ଝା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅରୁଣ ପ୍ରକାଶ ଚାଟାର୍ଜୀ, ଏ. ଡି. ସିକ୍ରି, ରଞ୍ଜନ ମୁଖାର୍ଜୀ, ରଞ୍ଜନ ରୟ, ଏସ. କେ. ନନ୍ଦୀ ଏବଂ ସୁଭାଷ ରୟ ।

ମଧ୍ୟକ୍ଷେପକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭି. ଏମ୍. ତାରକୁଣ୍ଡେ ଏବଂ ଆର୍. ଭେଙ୍କଟରମଣି ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

1. **ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ବି. ପି. ଜୀବନ ରେଡ୍ଡୀଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା । S.L.P. (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 983/1990 ଏବଂ 483/1992 ରେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. 5 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1990 ତାରିଖର *ଶ୍ରୀମତୀ ଅର୍ଚ୍ଚନା ଗୁହା* ବନାମ *ରଞ୍ଜିତ (ଓରଫ ରୁନୁ) ଗୁହା ନିୟୋଗୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (1990 (1) CHN 281 ରେ ବିବୃତ) ମାମଲାରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ S.L.P. (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 983/1990 ଠାରୁ ଉପୁଜିଥିବା ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3811/1990କୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି 4 ଅକ୍ଟୋବର, 1991 ତାରିଖର ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 1003/1991ରେ ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 97/1994 (S.L.P. (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 483/1992 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଅଟେ ।

3. ଉତ୍ତରଦାତା, ଶ୍ରୀମତୀ ଅର୍ଚ୍ଚନା ଗୁହା ଅଗଷ୍ଟ, 1977 ରେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ଜୁଲାଇ, 1974 ରେ ଲାଲବାଗ (କଲିକତା) ସ୍ଥିତ ପୋଲିସ ମୁଖ୍ୟାଳୟର ନିର୍ଯାତନା ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଯାତନା ଦେଇଥିଲେ ।* ତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ କିଭଳି ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ସେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ତାରିଖରେ ତାଙ୍କୁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରିକ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1971 ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 3 ମେ, 1977 ରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିଲା । 21 ଜୁନ, 1977 ତାରିଖରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

4. ଶ୍ରୀମତୀ ଗୁହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ, ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଡାକରା ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 5 ନଭେମ୍ବର, 1977 ତାରିଖରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ

*ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତିନି ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି । ଜୀବିତ ଥିବା ଦୁଇ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏଠାରେ ଅପିଲକାରୀ ଅଟନ୍ତି ।

ନିକଟରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ । 20 ଡିସେମ୍ବର, 1978 ତାରିଖର ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ I.P.C ର ଧାରା 325, 330, 331 ଏବଂ ଧାରା 34 ସହ ପଠନ କରାଯାଉଥିବା 509 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୌରା ଅଦାଲତରେ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ-ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ 13 ମେ, 1980 ତାରିଖରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ଗିରଫଦାରୀ ଆଦେଶକୁ ମନ୍ଦ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ମାମଲାକୁ ଏକ ପରୱାନା ମାମଲା ଭାବେ ବିଚାର କରିବାକୁ ସେ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗକାରୀ (ଶ୍ରୀମତୀ ଗୁହା)ଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ବ୍ୟତୀତ, 1980 ମସିହାରୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲା ଆଗକୁ ବଢ଼ିପାରିଲା ନାହିଁ ତାହାର କାରଣ ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 1003/1991 ର ତାଙ୍କ ରାୟରେ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଶ୍ରୀ ସୁନୀଲ କୁମାର ଗୁଇଁଙ୍କ ରାୟର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ରାୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ରୂପେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଉଭୟ ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟ ଅଟେ । କେବଳ ଏହା କହିବା ବ୍ୟତୀତ ଯେ ଅନେକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କାରଣରୁ ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ହୋଇଛି, ଏହାକୁ ପୁନଃଉତ୍ପାଦନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ବୋଲି ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ଏ. ପି. ଚାଟାର୍ଜୀ ହାଜର ହୋଇପାରିବେ କି ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଛଅ ବର୍ଷ ବିତାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲା 1981 ରୁ 1987 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଲଢାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଆମେ 1990 (1) CHN 281 ରେ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା, ଯାହା ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

5. ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଅପିଲ ଗୁଡିକର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଥ୍ୟ ଦର୍ଶାଇ ପାରିବା । ଆମେ ପ୍ରଥମେ *ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 97/1994 (S.L.P. (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 483/1992 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ)* କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବୁ । ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 1003/1991 ରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ 4 ଅକ୍ଟୋବର, 1991 ତାରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଅପିଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି । କଲିକତାସ୍ଥିତ VII ଅଦାଲତର

ବିଦ୍ୱାନ ମହାନଗର ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ 3 ଏପ୍ରିଲ୍, 1991 ତାରିଖର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏକ ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 245 (3) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ ସଂଖ୍ୟା 24/1988 ଦ୍ୱାରା ଧାରା 245 ରେ ଉପ-ଧାରା (3) ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଉପଧାରା (3) ସହ ଧାରା 245 କୁ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

"245. ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଛାଡ ହେବେ, -

(1) ଯଦି, ଧାରା 244 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ବିଚାର କରନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯାହା ଯଦି ଖଣ୍ଡନ କରାଯାଏ ନାହିଁ ତେବେ ତାଙ୍କ ଦୋଷସିଦ୍ଧିକୁ ସମର୍ଥନ କରିବ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବେ ।

(2) ଯଦି ଏପରି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ସେ ଅଭିଯୋଗକୁ ଭିତ୍ତିହୀନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ମାମଲାର କୌଣସି ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବାରେ ଏହି ଧାରାରେ ଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ବାଧା ଦିଏ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

(3) ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସମର୍ଥନରେ ଧାରା 244 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ନାହିଁ, ତେବେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବାର ଆଧାର ଅଛି ବୋଲି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଖଲାସ କରିବେ ।

6. ଅଧ୍ୟାୟ XIX-B ରେ ଧାରା 245 ଦେଖାଯାଏ, ଯାହା ପରୱାନା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସ୍ଥିର କରେ । ଉପଧାରା (3) ର ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21ରେ ନିହିତ ତ୍ୱରିତ ବିଚାରର ନୀତିକୁ ଏହା ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ । ଏହି ଧାରା କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଅଟେ । ଉପ-ଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ତାରିଖ ଠାରୁ ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସମର୍ଥନରେ ଧାରା 244 ରେ *ଉଲ୍ଲିଖିତ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ* ଉପସ୍ଥାପିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ତେବେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଖଲାସ କରିବା ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଖଲାସ କରିବେ ।

7. ଏହି ମାମଲାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ 5 ନଭେମ୍ବର, 1977 ରେ ଅଦାଲତରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗକାରୀ-ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ସେବେଠାରୁ ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ, 1981 କିମ୍ବା 1982 ମସିହାରେ ବିଧାନ ପୁସ୍ତକରେ ଉପ-ଧାରା (3)ର ଉଲ୍ଲେଖ ନଥିଲା । ଏହାକୁ କେବଳ 1988 ମସିହାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆମେ ଅନୁମାନ କରିବୁ ଯେ ଧାରା 245(3) ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଚାରି ବର୍ଷର ଅବଧି ଉକ୍ତ ଉପଧାରା ସନ୍ନିବେଶିତ ହେବା ତାରିଖରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ 'ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ' ଉପସ୍ଥାପନ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଟେ ।

8. ଉପଧାରା (3) ସନ୍ନିବେଶିତ ହେବାର ତୁରନ୍ତ ପରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏପରି କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ସେ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଆଚରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ପୂର୍ବରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରମାଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଖଲାସ କରିବା ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ ନାହିଁ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧିକ ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଆମେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସହ ସହମତ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ଚାରି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଧାରା 244 ରେ ସୂଚିତ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ବିଫଳ ହୋଇଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା ପରେ ଉପଧାରା (3) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମୁକ୍ତି ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏପରି କରିବା ନ୍ୟାୟ ହିତରେ ହେବ ନାହିଁ, ତେବେ ସେ

ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଖଲାସ କରିବେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଏବଂ ବିଶେଷ କାରଣ ପାଇଁ, ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ, ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଉକ୍ତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହି ମାମଲାରେ, ଉଭୟ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି, ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ବିଚାରକୁ ବିଳମ୍ବିତ କରିବା ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅନେକ ପ୍ରୟାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟିକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ହେବ ନାହିଁ ।

9. ଅଭିଯୁକ୍ତ/ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଜୈନ ପ୍ରଥମେ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ଧାରା 245(3) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ପ୍ରମାଣ" ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେରା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଏକ ପ୍ରାମାଣିକ ସାକ୍ଷ୍ୟ, ଯାହା ଜେରା କରାଯାଇ ନାହିଁ, ତାହା ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ସାକ୍ଷ୍ୟ' ନୁହେଁ । ଶ୍ରୀ ଜୈନଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ଉପସ୍ଥାପନ ଏହା ଥିଲା ଯେ ଧାରା 245(3) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା "ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥ" କୁ "ଜନସ୍ୱାର୍ଥ" ଭାବରେ ପଠନ କରିବା ଏବଂ ବୁଝିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ରଣଜିତ ଗୁହା ନିୟୋଗୀ ପୂର୍ବରୁ ଚାକିରିରୁ ଅବସର ନେଇସାରିଛନ୍ତି; ମୂଳ ପାଞ୍ଚ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ତିନିଜଣ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିସାରିଛନ୍ତି; କେବଳ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଯଥା ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ ଦେ ଚାକିରିରେ ଅଛନ୍ତି; ଅପରାଧଟି 20 ବର୍ଷ ପୁରୁଣା ଅଟେ; ଏହି ସମୟକ୍ରମରେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଜାରି ରଖିବା ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟାଚାର ଅଟେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗକୁ ଜାରି ରଖିବା ଜନସ୍ୱାର୍ଥରେ ନୁହେଁ, ବିଶେଷ କରି ଯେହେତୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଆଉ ଭାରତରେ ନାହାଁନ୍ତି, ବରଂ ସେହି ଦେଶର ଜଣେ ନାଗରିକଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବା ପରେ ଡେନମାର୍କରେ ଜୀବନଯାପନ କରୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ଜୈନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବୋଧିତ ଅନ୍ୟ ଏକ ତର୍କ ହେଉଛି ଯେ ଧାରା 245(3) ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଅଦାଲତ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ବୈଦ୍ୟନାଥନ ଉକ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ ।

10. ଶ୍ରୀ ଜୈନ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବୈଦ୍ୟନାଥନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଆଧାରର ସଠିକତାକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଅଭିଯୋଗକାରୀ/ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଚାଟାର୍ଜୀ

ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଭାରତ ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତରେ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ବସବାସ କରୁଛନ୍ତି ।

11. ଗତ କେତେ ବର୍ଷ ଧରି ମାମଲାର ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଧାରରେ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 245(3) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାରେ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ବିବେକ ଏବଂ ରାୟର ସଠିକ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି । ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ସମୀକ୍ଷା କରୁଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଉପସଂହାରରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ପାଇନଥିଲେ । ଆମେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମତ ସହିତ ମଧ୍ୟ ସହମତ ଯେ ଯଦିଓ ତାଙ୍କୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେରା କରାଯାଇ ନାହିଁ, ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 245(3) ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ପ୍ରମାଣ" ଅଟେ । ଧାରା 244ର ଅନୁଧ୍ୟାନ ଏବଂ ଯେଉଁ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ, ତାହା ଉକ୍ତ ଯୁକ୍ତିର ଅସମର୍ଥତାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବ । ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ମତ ସହ ସହମତ ହେବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଯେପରି *ଏ. ଆର୍. ଅନ୍ତୁଲେ* ବନାମ *ଆର୍. ଏସ୍. ନାୟକ,* [1992] 1 S.C.C. 225ରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ତଲବ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ତଦନୁସାରେ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3811/1990 ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 96/1994 (S.L.P. (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 393/1990 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ) ।

12. ଏହି ଦୁଇଟି ଅପିଲକୁ ଦୁଇ ଜଣ ଜୀବିତ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଯଥାକ୍ରମେ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ ଦେ ଏବଂ ରଣଜିତ ଗୁହା ନିୟୋଗୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ କରାଯାଇଛି । କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି (ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଶ୍ରୀ ଅଜିତ କୁମାର ସେନ ଗୁପ୍ତା) ଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଗୁହାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଭିଯୋଗ ଆଧାରରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲା, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 652/1988 (1990 1 CHN

281), ଯାହା ଶ୍ରୀମତୀ ଗୁହା (ଅଭିଯୋଗକାରୀ) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ କରାଯାଇଥିଲା, ରେ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠରର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଅଟେ । ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଚାରକୁ ଆଗେଇବାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ଆଧାରରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ବିଳମ୍ବ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତ୍ୱରିତ ବିଚାରର ଅଧିକାରକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ସମୟକ୍ରମରେ ଏହି ଅଭିଯୋଗକୁ ଆଗକୁ ବଢେଇବା କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରିବ ନାହିଁ । ତେବେ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସହ ଅସହମତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ରାୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ଆଦେଶ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ବ୍ୟତୀତ "ଅନୁପଯୁକ୍ତ" ଥିଲା । ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଏହା ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ, ଯାହା ସେ କରିବା ଉଚିତ୍ ନଥିଲା । ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ମତ ସହ ଆମେ ସହମତ । ଆରୋପିତ ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟରେ ଯେ ପୋଲିସ୍ ମୁଖ୍ୟାଳୟର ନିର୍ଯାତନା ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ-ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅମାନବୀୟ ଢଙ୍ଗରେ ନିର୍ଯାତନା ଦେଇଥିଲେ, ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ଏହା ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଗମ୍ଭୀର ଅପରାଧ ଅଟେ ଏବଂ ତେଣୁ ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । *ଏ. ଆର୍. ଅନ୍ତୁଲେ* ବନାମ *ଆର୍. ଏସ୍. ନାୟକ,* [1992] 1 S.C.C. 225 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିବା ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରି ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହା ଏପରି ଏକ ମାମଲା ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ତ୍ୱରିତ ବିଚାରର ଅଧିକାର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇଛି । ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହ ସହମତ ଯେ ଆରୋପର ସତ୍ୟତାରେ କେବଳ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର ପରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇପାରିବ, ଯାହା ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରକୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଅନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବର୍ତ୍ତମାନ ବିନା ବିଳମ୍ବରେ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଦୁଇ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଭିନ୍ନ ହେବାର କୌଣସି କାରଣ ଆମେ ଦେଖୁ ନାହୁଁ ।

13. ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ ଦେ ଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ହରିଶ ଏନ୍. ସାଲଭେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ମହକିଲଙ୍କ ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନଗଣ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ମହକିଲ କେବଳ ଜଣେ ପୋଲିସ କନେଷ୍ଟବଳ ଥିଲେ ଯିଏ ତାଙ୍କ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଓକିଲ ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଏହି ସମୟ କ୍ରମରେ ଅପରାଧିକ ବିଚାରର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ କହିବା ନ୍ୟାୟ ହିତରେ ହେବ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକରେ ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହଁ । ଆମେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ମାମଲାକୁ ରଣଜିତ ଗୁହା ନିୟୋଗୀଙ୍କ ମାମଲାରୁ ଅଲଗା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ନାହୁଁ । ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ସାଧାରଣ ଅଟେ ଏବଂ ଧାରା 34 ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

14. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଏହି ଦୁଇଟି ଯାକ ଅପିଲକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

15. ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ଆମକୁ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ କରେ ଯେ ଆଜିକାଲି ଅପରାଧିକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାରକୁ ବିଳମ୍ବ କରିବା କେତେ ସହଜ ହୋଇଯାଇଛି । ଏପରି ଚିନ୍ତାଧାରା ବିଶିଷ୍ଟ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଯଦି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଏପରି କରିବାର ସାଧନ ଥାଏ, ତେବେ ସେ ଦଶନ୍ଧି ଦଶନ୍ଧି ଧରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଅଟକାଇ ଦେଇପାରେ । ଯେକୌଣସି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନ୍ତଃବର୍ତ୍ତୀକୁ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଆମେ କହିବାକୁ ଦୁଃଖିତ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର କୂଟ କୌଶଳର ଶିକାର ହେଉଛନ୍ତି । ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଏପରି ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବେ । *ଯଦି କୌଣସି ଗୁରୁତର ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଏହି ମାମଲାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିଥିବା ଅଦାଲତକୁ ଏହା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।* ତ୍ରୁଟିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଏକ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରହିଥାଏ । Cr.P.C ର ଧାରା 465 ପଛରେ ଥିବା ନୀତିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି ଅନିୟମିତତା କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଂଘନ ପକ୍ଷ ପାଇଁ ଅପୂରଣୀୟ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଏବଂ ସେହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ହିଁ ସଂଶୋଧନ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ, ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କୌଣସି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନିୟମିତତା କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଂଘନ ଏକ ଉପରିସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଏକ ଆଧାର ଗଠନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । *ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ବାରମ୍ବାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସେହି*

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନ୍ୟାୟର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପ୍ରତିହତ କରିଥାଏ । ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ବଳ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏହାର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଫଳତା ଅଟେ ।

16. ଆମେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିଚାରକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବାକୁ ଏବଂ ଦୈନନ୍ଦିନ ଭିତ୍ତିରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରୁଛୁ । ବହୁତ ଭଲ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ମୁଲତବୀକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହି ଅଦାଲତ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଦାଲତ କୌଣସି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ଅପିଲ, ପୁନରୀକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଆବେଦନ (ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସମେତ) ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଗଠନ କରୁଥିବା ଆଦେଶ/କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଯଦି କିଛି ଥାଏ, କୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବେ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ପାରିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ବ୍ୟଥିତ ପକ୍ଷମାନେ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେମାନଙ୍କର ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ କରିବେ । ଏହି ମାମଲାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନଥିପତ୍ର ରହୁଥିବା ଦପ୍ତର ଏହି ଆଦେଶକୁ ତତ୍ କ୍ଷଣାତ୍ ବିଦ୍ୱାନ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ।

ଜି. ଏନ୍. ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ